

MAKTABGACHA TA'LIMDA SUN'IY INTELEKT VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI

Rustamova Malika Ne'matovna

*Sirdaryo viloyati pedagogik mahorat markazi Maktabgacha ta'limni
muvofiqlashtirish bo'limi yetakchi mutaxassisi*

Annotatsiya. Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tizimida sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati, pedagogik imkoniyatlari hamda bolalar rivojlanishiga ta'siri tahlil qilinadi. Shuningdek, raqamli ta'lim muhitini yaratish, interfaol platformalar, aqlli o'yinlar va ta'limiy dasturlar orqali bolalarning nutqiy, kognitiv va ijodiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlash masalalari yoritilgan.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, raqamli texnologiyalar, maktabgacha ta'lim, innovatsion pedagogika, raqamli ta'lim muhiti, interfaol ta'lim.

Abstract. This article analyzes the importance, pedagogical possibilities, and impact of using artificial intelligence and digital technologies in the preschool education system on children's development. It also discusses the issues of creating a digital learning environment, supporting children's speech, cognitive, and creative development through interactive platforms, smart games, and educational programs.

Keywords: artificial intelligence, digital technologies, preschool education, innovative pedagogy, digital learning environment, interactive education.

Аннотация. В данной статье анализируются важность, педагогические возможности и влияние использования искусственного интеллекта и цифровых технологий в системе дошкольного образования на развитие детей. Также рассматриваются вопросы создания цифровой образовательной среды, поддержки речевого, когнитивного и творческого развития детей посредством интерактивных платформ, интеллектуальных игр и образовательных программ.

Ключевые слова: искусственный интеллект, цифровые технологии, дошкольное образование, инновационная педагогика, цифровая образовательная среда, интерактивное образование.

Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya davrida ta'lim tizimi ham tubdan yangilanmoqda. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi natijasida ta'lim jarayoniga sun'iy intellekt asosidagi dasturlar, raqamli platformalar va interfaol ta'lim vositalari keng kirib kelmoqda.

Ayniqsa, maktabgacha ta'lim tizimida zamonaviy pedagogik yondashuvlarni joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi. Chunki bu bosqich bolalarning intellektual, nutqiy va ijtimoiy rivojlanishining eng muhim davri hisoblanadi. Shu sababli ta'lim jarayonini raqamli texnologiyalar bilan boyitish orqali bolalarning qiziqishini oshirish, bilimni samarali o'zlashtirish hamda individual rivojlanish imkoniyatlarini kengaytirish mumkin.

Maktabgacha ta'limda raqamli texnologiyalarning pedagogik ahamiyati

Raqamli texnologiyalar maktabgacha ta'lim jarayonida yangi pedagogik imkoniyatlarni yaratadi. Interfaol ta'lim vositalari orqali bolalar bilimni nafaqat eshitish va ko'rish orqali, balki faol ishtirok etish orqali o'zlashtiradilar.

Masalan, multimediya vositalari, interfaol doskalar, mobil ilovalar va ta'limiy o'yinlar bolalarda quyidagi ko'nikmalarni rivojlantiradi: mantiqiy fikrlash; nutq rivoji; ijodiy tasavvur; muammoni hal qilish qobiliyati; axborotni tahlil qilish ko'nikmalari

Bundan tashqari, raqamli texnologiyalar yordamida bolalarning individual rivojlanish darajasini kuzatish va baholash imkoniyati ham yaratiladi.

Sun'iy intellektning ta'lim jarayonidagi imkoniyatlari

Sun'iy intellekt zamonaviy ta'limning eng istiqbolli yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. U ta'lim jarayonini individuallashtirish, bolalarning qiziqishlari va qobiliyatlariga mos o'quv materiallarini tanlash imkonini beradi.

Sun'iy intellekt asosida yaratilgan ta'limiy tizimlar quyidagi vazifalarni bajaradi: bolalarning bilim darajasini tahlil qilish; individual ta'lim yo'nalishini shakllantirish; interfaol o'yinlar orqali bilim berish; o'quv jarayonini monitoring qilish.

Masalan, nutq rivojlantirishga mo'ljallangan sun'iy intellekt dasturlari bolalarning talaffuzini tahlil qilib, xatolarni aniqlaydi va ularni to'g'rilash bo'yicha tavsiyalar beradi.

Raqamli texnologiyalar orqali nutq va kognitiv rivojlanishni qo'llab-quvvatlash. Maktabgacha yoshdagi bolalarda nutq rivoji muhim o'rin tutadi. Raqamli texnologiyalar yordamida bolalarda so'z boyligini oshirish, hikoya qilish ko'nikmasini rivojlantirish va muloqot madaniyatini shakllantirish mumkin.

Masalan:

- interfaol ertaklar
- animatsion ta'limiy dasturlar
- audio kitoblar
- nutqni rivojlantiruvchi mobil ilovalar

Bu vositalar bolalarda eshitish, tasavvur qilish va mustaqil fikr bildirish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Pedagoglarning raqamli kompetensiyasini rivojlantirish

Raqamli ta'lim muhitini samarali tashkil etish pedagoglarning raqamli kompetensiyasiga ham bevosita bog'liq. Tarbiyachilar zamonaviy texnologiyalarni nafaqat texnik jihatdan, balki metodik jihatdan ham to'g'ri qo'llay olishlari zarur.

Shu bois pedagoglarni quyidagi yo'nalishlarda tayyorlash muhim:

- raqamli ta'lim platformalaridan foydalanish
- sun'iy intellekt asosidagi ta'limiy dasturlarni qo'llash
- interfaol metodlarni raqamli vositalar bilan uyg'unlashtirish
- bolalar uchun xavfsiz raqamli muhit yaratish

Xulosa qilib aytganda, sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalar maktabgacha ta'lim tizimini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Ular ta'lim jarayonini yanada qiziqarli, interfaol va samarali qilish imkonini beradi.

Raqamli texnologiyalar yordamida bolalarning nutqiy, kognitiv va ijodiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlash, individual ta'limni tashkil etish hamda pedagogik jarayonni takomillashtirish mumkin. Shu sababli maktabgacha ta'lim tizimida zamonaviy texnologiyalarni keng joriy etish va pedagoglarning raqamli kompetensiyasini rivojlantirish dolzarb vazifa hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ta'lim tizimini raqamlashtirishga oid qarorlari.
2. Maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish konsepsiyasi.
3. Tolipov O'., Usmonboyeva M. **Pedagogik texnologiyalar nazariyasi va amaliyoti.**
4. Ishmuhamedov R. **Innovatsion pedagogik texnologiyalar.**
5. Yuldashev J., Usmonov S. **Zamonaviy pedagogik texnologiyalar.**
6. UNESCO. **Digital Technologies in Early Childhood Education.**